

OLIMPIADA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

edycja XX
eliminacje szkolne

Organizatorzy Olimpiady:

Fundacja Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Partnerzy Główni:

Narodowy Bank Polski
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
Google Poland

Projekt wspiera:

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Partnerzy Organizacyjni:

Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

Klub Patronów Olimpiady:

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
Krajowa Izba Gospodarcza

Patroni Medialni:

Głos Nauczycielski
Perspektywy.pl

Szanowni Zawodnicy XX edycji Olimpiady Przedsiębiorczości,

dziękujemy, że zdecydowaliście się na start w Olimpiadzie. Mamy nadzieję, że udział w zawodach pozwoli Wam poszerzyć wiedzę z zakresu przedsiębiorczości, biznesu i zarządzania oraz że przyniesie Wam i Waszym opiekunom merytorycznym dużo satysfakcji.

Życzymy powodzenia!

Organizatorzy Olimpiady

Instrukcja rozwiązywania testu

Eliminacje szkolne Olimpiady Przedsiębiorczości odbywają się 18 grudnia 2024 r., rozpoczęcie o godz. 9.00. Na rozwiązanie testu przeznaczona jest 60 minut. Odliczanie czasu rozpoczyna się od momentu zakończenia czytania instrukcji.

Zawody odbywają się w warunkach kontrolowanej samodzielności. Komisja Szkolna może zdyskwalifikować zawodnika na skutek stwierdzenia niesamodzielności odpowiedzi lub niespełnienia warunków formalnych określonych w Regulaminie Olimpiady Przedsiębiorczości i niniejszej instrukcji. Zabronione jest w szczególności:

- posiadanie i używanie jakichkolwiek pomocy (kalkulatora, urządzeń z wbudowaną pamięcią, urządzeń z dostępem do internetu, tablic matematycznych, włączonego telefonu, słowników, podręczników i innych);
- odpisywanie czy porozumiewanie się pomiędzy zawodnikami;
- zmienianie miejsca podczas pisania testu lub zamienianie testu czy arkusza odpowiedzi z innymi osobami;
- rozwiązywanie testu ołówkiem.

Test składa się z 50 pytań, w tym 25 łatwiejszych i 25 trudniejszych. Należy wybrać jedną najlepszą odpowiedź lub pole „nie udzielam odpowiedzi” i zaznaczyć niebieskim lub czarnym długopisem lub piórem na dołączonym do testu arkuszu odpowiedzi. **Odpowiedzi nieprzeniesione do arkusza odpowiedzi nie będą oceniane.** Maksymalnie można uzyskać 75 punktów.

Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na pytanie łatwiejsze zawodnik otrzymuje **+1 punkt**, za wskazanie nieprawidłowej odpowiedzi zawodnik otrzymuje **-0,5 punktu**. Za zaznaczenie pola „nie udzielam odpowiedzi” zawodnik uzyskuje **0 punktów**.

Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na pytanie trudniejsze zawodnik otrzymuje **+2 punkty**, za wskazanie nieprawidłowej odpowiedzi zawodnik otrzymuje **-1 punkt**. Za zaznaczenie pola „nie udzielam odpowiedzi” zawodnik uzyskuje **0 punktów**.

Instrukcja wypełniania arkusza odpowiedzi została umieszczona na arkuszu odpowiedzi. Prosimy o uważne jej przeczytanie i wypełnianie arkusza zgodnie z opisanymi w niej zasadami.

Powodzenia!

TEST

1. (1 pkt) Która z kompetencji nie jest kompetencją przedsiębiorczą:

- a) analityczne myślenie
- b) kreatywność
- c) otwartość
- d) pesymizm**

Komentarz eksperta: Optymizm (przeciwieństwo pesymizmu) przedsiębiorców jest pozytywnie powiązany z ich większą otwartością na zmiany na poziomie przekonań, emocji i działań. Jednostki cechujące się optymizmem posiadają znaczące poczucie wpływu na odnoszenie sukcesów a własne niepowodzenia interpretują jako wyzwania zwiększające motywację do dalszego działania. Z kolei pesymistyczne nastawienie zniechęca do podejmowania wyzwań i jest niekorzystną cechą osobowościową dla przedsiębiorczych osób.

2. (1 pkt) Zasada SMART nie odnosi się do:

- a) innowacyjności celów**
- b) konkretności celów
- c) mierzalności celów
- d) terminowości celów

Komentarz eksperta: Zasada SMART to metoda służąca do formułowania celów, które chcemy osiągnąć. Zgodnie z nią cel powinien być specyficzny (specific), mierzalny (measurable), osiągalny (achievable), adekwatny (relevant) oraz określony w czasie (time-bound).

3. (1 pkt) Spirala zadłużenia w finansach osobistych oznacza:

- a) stan, w którym dłużnik posiadający zobowiązania pożyczkowe zaciąga kolejne pożyczki na regulowanie bieżącego zadłużenia**
- b) stan, w którym dłużnik przy rosnących stopach procentowych i zmiennym oprocentowaniu kredytów płaci wyższe raty kredytowe
- c) stan, w którym gospodarstwo domowe posiada jednocześnie lokaty bankowe i kredyt (o wyższym oprocentowaniu niż depozyty)
- d) stan, w którym gospodarstwo domowe zaciąga kredyt, żeby sfinansować wymarzony wyjazd wakacyjny

Komentarz eksperta: Poprzez spiralę zadłużenia rozumie się stan, w którym dłużnik posiadający zobowiązania kredytowe czy pożyczkowe zaciąga kolejne pożyczki po to, by z pozyskanych w ten sposób środków regulować bieżące zadłużenie. To zjawisko odnosi się więc do sytuacji, w której osoba ma problem ze spłatą długów i innych wierzytelności (chwilówek, kredytów gotówkowych lub pożyczek ratalnych). Może wystąpić nie tylko w przypadku długoterminowego nieprzemysłanego gospodarowania budżetem domowym, ale i w konsekwencji nagłych wydarzeń takich jak m.in. utrata pracy czy podjęcie nietrafionej decyzji inwestycyjnej. Wyjście ze spirali zadłużenia jest dużym wyzwaniem dla jednostki i często wymaga nie tylko radykalnego zwiększenia świadomości finansowej, ale i zmiany sposobu życia oraz redefinicji dotychczasowych priorytetów.

4. (1 pkt) Która z poniższych zasad nie jest zasadą przeprowadzania burzy mózgów:
- na etapie generowania nie oceniamy żadnego pomysłu
 - podczas każdego wystąpienia uczestnik zgłasza tylko jeden pomysł
 - wszystkie pomysły są zapisywane
 - zgłaszając pomysł, uczestnik podaje kilka argumentów uzasadniających proponowane rozwiązanie**

Komentarz eksperta: Najważniejsze zasady przeprowadzania burzy mózgów to:

- zgłaszane pomysły nie podlegają ocenie
- zgłaszane pomysły mogą być modyfikowane i doskonalone
- pomysły są wspólną własnością uczestników sesji
- uczestnicy zgłaszają pomysły w sposób zwięzły
- podczas każdego wystąpienia uczestnik zgłasza tylko jeden pomysł.

Szczególne znaczenie ma utrzymywanie dyscypliny w trakcie zgłaszania pomysłów, tak aby można było wygenerować ich jak najwięcej i zaangażować wszystkich dyskutantów. Podawanie argumentów na tym etapie może zniechęcić nieśmiałe osoby do zgłaszania swoich pomysłów, zaś pozostałych dyskutantów powstrzymać od proponowania nowych pomysłów w sytuacji, gdy zgodziliby się z przytaczaną argumentacją.

5. (1 pkt) Powody, dla których ubiegamy się o pracę u danego pracodawcy oraz argumenty, które będą miały za zadanie przekonanie go, że jesteśmy właściwym kandydatem na dane stanowisko przedstawimy w:
- CV
 - formularzu RODO
 - liście motywacyjnym**
 - referencjach

Komentarz eksperta: CV, czyli curriculum vitae, inaczej życiorys zawodowy, to dokument zawierający szczegółowe informacje na temat dotychczasowej pracy i wykształcenia kandydata. Formularz RODO to dokument dotyczący zgody na przetwarzanie danych osobowych kandydata przez przedsiębiorstwo, do którego aplikuje. List motywacyjny jest pismem, w którym kandydat wyjaśnia i argumentuje swoją motywację do podjęcia pracy w danej firmie. Natomiast referencje to rekomendacja od bezpośredniego przełożonego lub innej oddelegowanej do tego osoby z poprzedniego miejsca zatrudnienia, która jest poświadczeniem kwalifikacji prezentowanych przez kandydata w CV.

6. (1 pkt) W warunkach wysokiej inflacji pieniądź nie pełni funkcji:
- miernika wartości
 - środka płatniczego
 - środka tezauryzacji**
 - środka wymiany

Komentarz eksperta: Pieniądź pełni cztery podstawowe funkcje ekonomiczne. Pierwszą z nich jest rola miernika wartości, a więc jednostki rachunkowej. Innymi słowy, stanowi on swego rodzaju miernik informujący uczestników rynku o tym, jakie są ceny dóbr, zyski czy straty. Drugą jest funkcja środka płatniczego, czyli miernika odroczonej płatności. Oznacza to, że jeśli pieniądze są akceptowane jako środek wymiany aktualnie, muszą mieć również zdolność do regulowania płatności dokonywanych w przyszłości. Trzecia funkcja pieniądza – jako środka tezauryzacji – polega na jego zdolności do przechowywania wartości w czasie i tworzenia rezerw. W czwartej funkcji pieniądź jest środkiem wymiany, czyli pośrednikiem we wszelkich transakcjach handlowych.

W przypadku wysokiej inflacji wzrostowi cen nie towarzyszy proporcjonalny wzrost wartości pieniądza. W związku z tym traci on na wartości, a to sprawia, że za te same środki można zakupić mniej dóbr i usług. W rezultacie pieniądź nie pełni funkcji tezauryzacji, ponieważ jego wartość nie jest zachowywana w czasie.

7. (1 pkt) Który z poniższych jest najwyższym przejawem dojrzałości finansowej:
- a) **wypracowanie nadwyżki finansowej, która pozwala na sfinansowanie bieżącej konsumpcji**
 - b) oszczędzanie na wyznaczony cel
 - c) posiadanie rezerwy finansowej
 - d) prowadzenie budżetu domowego

Komentarz eksperta: Dojrzałość finansowa jednostki przejawia się w podejmowaniu szeregu działań związanych z racjonalnym i gospodarnym zarządzaniem zasobami majątkowymi. Wyróżnia się cztery poziomy dojrzałości finansowej, które prezentowane są w formie wizualnej w postaci piramidy. Najniższym jest prowadzenie budżetu domowego polegające na monitowaniu i kontrolowaniu bieżących wydatków. Drugi poziom to oszczędzanie na wyznaczony cel, czyli już nie tylko skupianie się na obecnym stanie finansów, ale i planowanie przyszłych wydatków. Trzeci poziom dojrzałości finansowej to posiadanie rezerwy finansowej. Oznacza to, że jednostka jest w stanie zarządzać swoim bieżącym budżetem, gromadzi zasoby na przyszłą konsumpcję, ale także dysponuje oszczędnościami, które w przypadku utraty źródeł dochodu umożliwią jej funkcjonowanie na zbliżonym poziomie życia przez określony przez samego siebie okres (wielkość rezerwy finansowej uzależniona jest od indywidualnych preferencji osoby). Najwyższy poziom dojrzałości to wypracowanie nadwyżki finansowej, która pozwala na sfinansowanie bieżącej konsumpcji. Jest to równoznaczne zgromadzeniu zasobów pieniężnych w formie inwestycji w takiej ilości, że nie uszczuplając tej sumy, jednostka jest w stanie pokryć koszty swojego funkcjonowania z samego zwrotu z tych przedsięwzięć (np. odsetek).

8. (1 pkt) Spółką osobową nie jest:
- a) **prosta spółka akcyjna**
 - b) spółka jawna
 - c) spółka komandytowo-akcyjna
 - d) spółka partnerska

Komentarz eksperta: Zgodnie z klasyfikacją Kodeksu spółek handlowych wyróżnia się dwie kategorie spółek: spółki osobowe i spółki kapitałowe. Do spółek osobowych zalicza się spółki: jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną. Z kolei spółki kapitałowe obejmują spółki: z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną oraz prostą spółkę akcyjną.

9. (1 pkt) Stopa bezrobocia to stosunek liczby bezrobotnych do:
- a) liczby mieszkańców danego kraju
 - b) liczby osób w wieku produkcyjnym
 - c) liczby pracujących w danej gospodarce
 - d) **zasobu siły roboczej**

Komentarz eksperta: Stopa bezrobocia to wartość statystyczna opisująca nasilenie zjawiska bezrobocia w danej populacji. Definiuje się ją jako stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

10. (1 pkt) Siła oddziaływania nabywców nie zależy od:
- łatwości i kosztu zmiany dostawcy
 - stopnia koncentracji sektora nabywcy
 - c) szybkości zmian technologicznych**
 - niepowtarzalności produktu

Komentarz eksperta: Siła oddziaływania nabywców, czyli inaczej siła przetargowa nabywców to zdolność klientów do wpływania na ceny, jakość i warunki zakupu produktów lub usług w danej branży. Komponent ten jest jednym z elementów poddawanych ocenie w analizie rynku z wykorzystaniem modelu pięciu sił Portera. W sytuacji, gdy siła przetargowa nabywców jest wysoka, mogą oni wywierać duży wpływ na sprzedawców, a tym samym decydować pośrednio o wysokości cen poszczególnych dóbr.

Tym, co warunkuje wielkość siły oddziaływania nabywców są:

- łatwość i koszt zmiany dostawcy – jeżeli nabywca jest w stanie łatwo zmienić dostawcę, to jego pozycja względem tego podmiotu jest lepsza,
- stopień koncentracji sektora nabywcy – przy dużym rozproszeniu, a więc wysokiej konkurencji ze strony podmiotów działających w tym samym obszarze siła oddziaływania nabywcy może maleć,
- niepowtarzalność produktu – w przypadku licznych substytutów nabywcy kierują się przede wszystkim kryterium ceny.

Szybkość zmian technologicznych nie wpływa na siłę oddziaływania nabywców, ponieważ jest elementem wspólnym dla wszystkich uczestników rynku, a nie specyficznym dla poszczególnych jednostek.

11. (1 pkt) Jakie są główne cechy przedsiębiorcy zakładającego start-up?
- ostrożne podejście do ryzyka, aby zachować stabilność finansową
 - b) nastawienie na szybki wzrost, kreatywność i umiejętność korzystania z nowych technologii**
 - wykorzystanie kapitału od aniołów biznesu
 - inwestowanie w rozszerzoną rzeczywistość, AI i rozbudowywanie infrastruktury przetwarzania danych

Komentarz eksperta: Przedsiębiorca zakładający start-up powinien być kreatywny, nastawiony na szybki wzrost i umieć korzystać z nowych technologii. Nie w każdym przypadku musi to być związane z inwestowaniem w rozszerzoną rzeczywistość i AI. Start-upy często korzystają z finansowania funduszy – nie muszą to być środki pozyskane od aniołów biznesu. Dynamiczny wzrost start-upu nie jest jednak możliwy bez skłonności jego założycieli do ryzyka.

12. (1 pkt) Awans pionowy polega na:
- podwyższeniu wynagrodzenia pracownika
 - zmianie nazwy stanowiska pracy
 - c) przejściu na wyższe stanowisko w hierarchii organizacyjnej przedsiębiorstwa**
 - zwiększeniu samodzielności pracownika

Komentarz eksperta: Awans zawodowy polega na zmianie pozycji pracownika w strukturze organizacji. Jego celem z perspektywy przedsiębiorstwa jest jak najlepsze wykorzystanie potencjału zatrudnionej osoby. Prowadzi również do zwiększenia motywacji jednostki. Istnieją różne typy awansów. Według tradycyjnego podziału wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje: pionowy i poziomy. Awans poziomy wiąże się ze zmianą roli oraz stanowiska pracownika bez jego przesunięcia na inny szczebel hierarchii organizacyjnej przedsiębiorstwa. Awans pionowy polega na przejściu pracownika na stanowisko znajdujące się wyżej w hierarchii organizacyjnej firmy niż stanowisko obecnie przez niego zajmowane. Innymi typami są awanse: kwalifikacyjny, stanowiskowy, płacowy.

13. (1 pkt) Konglomerat to przedsiębiorstwo:
- jednoproductowe
 - o dominujących przychodach z produkcji wyrobów jednego sektora
 - działające w niepowiązanych branżach**
 - zdywersyfikowane pokrewnie, osiągające przychody ze sprzedaży produktów z pokrewnych sektorów

Komentarz eksperta: Konglomerat to przedsiębiorstwo prowadzące działalność zdywersyfikowaną niepokrewnie (w niepowiązanych ze sobą branżach). Z jednej strony taka strategia pozwala rozkładać ryzyko funkcjonowania w jednym sektorze, ale z drugiej strony jest mniej rentowna niż strategia specjalizacji czy też dywersyfikacji pokrewnej.

14. (1 pkt) Które z zachowań nie będzie sprzyjać aktywnemu słuchaniu:
- potwierdzające kiwanie głową
 - unikanie kontaktu wzrokowego**
 - wtrącenia takie jak: rozumiem, opowiedz więcej
 - zadawanie pytań otwartych

Komentarz eksperta: Aktywne słuchanie to umiejętność skoncentrowania się na drugiej osobie w celu zrozumienia jej przekazu. Nie chodzi tylko o to, aby słuchać słów, ale także o zrozumienie jej emocji, intencji i potrzeb. Aktywne słuchanie wymaga okazywania uwagi oraz zaangażowania w rozmowę i składa się z kilku elementów takich jak:

- zadawanie pytań otwartych, które pozwalają na pogłębienie rozmowy i lepsze zrozumienie przekazywanej przez rozmówcę treści,
- niewerbalne reakcje typu kiwanie głową czy nawiązanie kontaktu wzrokowego z rozmówcą,
- używanie wtrąceń takich jak „rozumiem”, „opowiedz więcej” pozwala na wyrażenie myśli i emocji dzięki czemu rozmówca chce pogłębiać dany wątek rozmowy.

Natomiast unikanie kontaktu wzrokowego może zostać odebrane negatywnie jako brak zaufania do rozmówcy oraz zainteresowania rozmową i nie sprzyja aktywnemu słuchaniu.

15. (1 pkt) Który z poniższych elementów nie jest składową techniki asertywnej odmowy:
- jasna informacja o podjętej decyzji
 - jasne wyartykułowanie odmowy poprzez powiedzenie „nie”
 - prośba o więcej czasu do namysłu i powrót do tematu przy najbliższej okazji**
 - przytoczenie jednego konkretnego powodu odmowy

Komentarz eksperta: Technika asertywnej odmowy opiera się na jasnym, zdecydowanym i bezpośrednim komunikowaniu swojej decyzji w sposób zgodny z własnymi potrzebami, przy poszanowaniu drugiej strony. Konstrukcja zdaniowa asertywnej odmowy zawiera elementy składowe takie jak słowo „nie” oraz informację o decyzji i wyjaśnienie motywu odmowy. Prośba o więcej czasu do namysłu nie jest zgodna z zasadami asertywnej odmowy, gdyż autor takiej odpowiedzi nie przekazuje jasnej i bezpośredniej informacji, unika wyraźnego określenia swojego stanowiska. Może to prowadzić do niejasności.

16. (1 pkt) Wręczenie osobie symbolicznego prezentu przed poproszeniem o datek w kweście ulicznej jest przykładem zastosowania:
- techniki autorytetu
 - techniki konsekwencji
 - techniki niedostępności
 - techniki wzajemności**

Komentarz eksperta: W przykładzie zastosowano technikę wzajemności, gdyż wręczając symboliczny prezent chcemy, aby obdarowana osoba czuła się zobowiązana do złożenia datku, do odwzajemnienia się. Gdy ktoś obdarowuje czymś drugą osobę, staje się ona wdzięczna i automatycznie chce się czymś zrewanżować, nawet czymś nieporównywalnie większym i bardziej wartościowym niż to, co otrzymała.

Technika autorytetu polega na odwołaniu się do eksperckiej wiedzy, prestiżu lub wiarygodności autorytetu w celu wpłynięcia na decyzję innych. Technika konsekwencji polega na skłonieniu danej osoby do małego zaangażowania, a następnie do zachęcenia jej do konsekwentnego kontynuowania podjętych działań. Technika niedostępności polega na zwiększeniu atrakcyjności danej rzeczy poprzez sugerowanie, że jest ona dostępna w małej ilości lub w ograniczonym czasie.

17. (1 pkt) Elementami marketingu mix dla usług (7P) nie są:
- a) ludzie
 - b) potrzeby**
 - c) procesy
 - d) świadectwa materialne

Komentarz eksperta: Marketing mix dla usług (7P) obejmuje: produkt, cenę, promocję, miejsce, ludzi, proces oraz świadectwa materialne. W skład marketingu mix nie wchodzi potrzeby.

18. (1 pkt) Wprowadzenie przez państwo ceny minimalnej jest korzystne dla:
- a) budżetu państwa
 - b) konkurencji rynkowej
 - c) kupujących
 - d) producentów**

Komentarz eksperta: Cena minimalna to najniższa cena, za jaką można legalnie nabyć dane dobro lub usługę. Stanowi zabezpieczenie przed nadmiernym spadkiem cen rynkowych. Cena minimalna wprowadzana jest w celu zabezpieczenia interesów producentów i zmniejszenia spożycia niepożądanych dóbr. Cena minimalna jest wyższa od ceny równowagi rynkowej i jest niekorzystna dla konsumentów (odrzuć odpowiedzi b i c). Wprowadzenie ceny minimalnej nie ma bezpośredniego pozytywnego wpływu na budżet państwa, a nawet może doprowadzić do konieczności wydatków z budżetu, gdy konieczny jest zakup nadwyżek produkcji w sytuacji spadku popytu wywołanego wzrostem ceny (odrzuć odpowiedź a).

19. (1 pkt) Mechanizm, w którym podczas podejmowania decyzji w zespołach dla decydenta ważniejsza staje się spójność i solidarność grupy niż tworzenie nowych pomysłów to mechanizm:
- a) myślenia grupowego**
 - b) pozytywnej integracji
 - c) synergii
 - d) właściwego współdziałania

Komentarz eksperta: Zjawisko myślenia grupowego występuje wtedy, gdy na podjęcie decyzji silniejszy wpływ ma dążenie do osiągnięcia spójności grupy i konsensusu niż chęć stworzenia kreatywnych i nowych rozwiązań. Grupa może podejmować wtedy decyzje bez krytycznego myślenia.

Pozytywna integracja dotyczy budowania relacji oraz współpracy w zespole, co prowadzi do lepszej atmosfery i następnie do większej efektywności. Jej celem nie jest unikanie konfliktów i wspieranie generowania nowych pomysłów.

Synergia opiera się na koncepcji, iż efekt pracy współpracujących ze sobą osób jest większy niż suma efektów wytworzonych przez każdą z nich. Jest to coś, co sprawia, iż zespół działa bardziej efektywnie niż każdy jego członek osobno. Dzięki synergii tworzone są innowacyjne rozwiązania, poprawia się także jakość podejmowanych decyzji.

Właściwe współdziałanie dotyczy efektywnego współpracowania w zespole, które przyczynia się do osiągnięcia celów i podejmowania przemyślanych decyzji.

20. (1 pkt) Wprowadzenie automatyzacji linii produkcyjnej jest przykładem innowacji:
- marketingowej
 - organizacyjnej
 - procesowej**
 - produktowej

Komentarz eksperta: Innowacja procesowa to wdrożenie nowej lub znacząco udoskonalonej metody produkcji lub dostawy. Zalicza się tu zmiany w zakresie technologii/urządzeń/oprogramowania. Wprowadzenie automatyzacji linii produkcyjnej jest przykładem innowacji procesowej, gdyż odnosi się bezpośrednio do sposobu wytwarzania danego dobra, czyli do procesu jego produkcji.

Innowacja marketingowa to wdrożenie nowej koncepcji lub strategii marketingowej i obejmuje znaczące zmiany w projekcie/konstrukcji produktów, ich opakowaniu, dystrybucji oraz promocji i kształtowaniu cen.

Innowacja organizacyjna polega na wprowadzeniu nowych metod w zarządzaniu, strukturze organizacyjnej. Automatyzacja dotyczy technologii produkcji, a nie zmian organizacyjnych.

Innowacja produktowa dotyczy wprowadzenia na rynek nowych produktów lub znaczącej modyfikacji istniejących. Wprowadzenie automatyzacji wpływa na proces produkcji, a nie na same cechy produktu.

21. (1 pkt) Zgodnie z prawem podaży:
- jeżeli cena dobra zmniejsza się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem takiej samej ilości dobra na rynek
 - jeżeli cena dobra zwiększa się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem mniejszej ilości dobra na rynek
 - jeżeli cena dobra zwiększa się, to producenci są zainteresowani dostarczeniem większej ilości dobra na rynek**
 - podaż na rynku jest stała

Komentarz eksperta: Prawo podaży to dodatnia zależność między oferowaną ilością danego dobra lub usługi a jego ceną. W związku z tym w miarę wzrostu cen danego dobra wzrasta także dostarczana ilość danego dobra. Wytwarzanie danego produktu wymaga ponoszenia określonych kosztów, w związku z czym wraz ze wzrostem ceny danego dobra jego sprzedaż staje się bardziej opłacalna.

22. (1 pkt) Który z czynników może przyczynić się do wywołania inflacji kosztowej?
- malejąca rynkowa stopa procentowa
 - wzrost płac szybszy niż wydajność pracy**
 - urodzaj w rolnictwie
 - zwiększająca się liczba konsumentów

Komentarz eksperta: Inflacja kosztowa jest spowodowana wzrostem kosztów produkcji (wywołana przez stronę podażową gospodarki). Jej źródłem może być inflacja płacowa – kiedy wzrost płac prze-

wyższa wzrost wydajności pracy. Wzrost płac przewyższający wzrost wydajności pracy może wynikać z nacisków związków zawodowych na pracodawców lub stosowania wadliwych wskaźników waloryzacji wynagrodzeń.

Malejąca rynkowa stopa procentowa wpływa na inflację popytową, gdyż zwiększa dostępność kredytów i zachęca do większej konsumpcji, a nie prowadzi do wzrostu kosztów, w związku z czym nie przyczynia się do wywołania inflacji kosztowej.

Urodzaj w rolnictwie sprawia, iż podaż przewyższa popyt, co prowadzi do spadku cen.

Zwiększająca się liczba konsumentów prowadzi do zwiększenia popytu, co jest czynnikiem inflacji popytowej.

23. (1 pkt) Wskaż zdanie nieprawdziwe dotyczące rekomendacji inwestycyjnych:

- a) inwestowanie może prowadzić do utraty środków
- b) nie ma inwestycji wolnych od ryzyka – im wyższa potencjalna stopa zwrotu, tym wyższe ryzyko
- c) nie należy inwestować wszystkich posiadanych pieniędzy w jeden instrument finansowy
- d) wysoka stopa zwrotu osiągnięta przez dany podmiot w przeszłości gwarantuje, że w przyszłości można się spodziewać takich samych zwrotów z inwestycji**

Komentarz eksperta: Inwestowanie jest procesem lokowania kapitału obrotowego związanym z chęcią uzyskania zysku. Z definicji wiąże się ono z ryzykiem, które przyjmuje różne natężenie w zależności od wybranej formy instrumentu (np. w warunkach stabilnej, europejskiej gospodarki inwestycja w obligacje państwa jest mniej ryzykowna niż inwestycja w akcje spółki notowanej na giełdzie papierów wartościowych) i oczekiwanej stopy zwrotu.

W praktyce inwestycyjnej jednym z mechanizmów ograniczających ryzyko inwestycyjne jest dywersyfikacja portfela. Dzięki temu działaniu, nawet jeżeli jedna z decyzji okaże się nietrafiona, to pozostała część zasobów będzie wciąż pracować na zwrot.

Historyczne wyniki podmiotu w przeszłości nie są gwarancją uzyskania podobnych wyników w przyszłości.

24. (1 pkt) Która z cech nie jest cechą projektu:

- a) przedsięwzięcie najczęściej realizowane jest zespołowo
- b) przedsięwzięcie prowadzi do osiągnięcia zamierzonego wyniku w określonym czasie (z jasno wyróżnionym początkiem i końcem)
- c) przedsięwzięcie realizowane jest stale (bez jasno określonego końca)**
- d) przedsięwzięcie ma charakter złożony i niepowtarzalny

Komentarz eksperta: Projekt to niepowtarzalne przedsięwzięcie o wysokiej złożoności, zmierzające do osiągnięcia określonego wyniku ze sprecyzowanym okresem jego trwania (z wyróżnionym początkiem i końcem), wymagające zaangażowania limitowanych zasobów, realizowane najczęściej zespołowo.

25. (1 pkt) Depozyty zgromadzone w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych działających na terytorium Unii Europejskiej są gwarantowane deponentom – osobom prywatnym i przedsiębiorstwom niefinansowym do wysokości:

- a) 100 tys. euro na każdego deponenta w jednym banku**
- b) 100 tys. euro na każdego deponenta we wszystkich bankach
- c) 100 tys. złotych
- d) wpłaconego depozytu, niezależnie od jego wielkości

Komentarz eksperta: Maksymalna wysokość środków, która może być zwrócona jednemu deponentowi w ramach gwarancji BFG wynosi równowartość w złotych 100 tys. euro. Limit gwarancji dotyczy łącznej kwoty zgromadzonej przez deponenta w danym banku.

26. (2 pkt) Pierwszą fazą zarządzania projektami jest faza:

- a) **definiowania**
- b) planowania
- c) wykonawstwa
- d) ewaluacji

Komentarz eksperta: Cykl zarządzania projektem obejmuje cztery fazy. Pierwszą jest faza definiowania, która ma charakter koncepcyjny. Rozpoczyna ją zbieranie inicjatyw, czyli ogólnych pomysłów projektowych, które następnie zostają przekształcone w syntetyczny opis projektu. Następną jest faza planowania, podczas której następuje zorganizowanie i zaplanowanie prac projektowych (planowanie struktury projektu, terminów, zasobów). Trzecią jest faza wykonawstwa, której głównym elementem jest proces realizacji projektu oraz wykonywanie wcześniej zaplanowanych zadań. Faza ewaluacji może występować w trakcie lub na końcu projektu, gdyż podczas niej dokonywana jest ocena projektu oraz zrealizowanych do tej pory działań. W związku z tym, iż polega ona na ocenie dotychczas wykonanych zadań, nie może być pierwszą fazą.

27. (2 pkt) Która z cech nie jest cechą wykresu Gantta:

- a) daje możliwość sprawowania bieżącej kontroli nad realizacją projektu i reagowania w sytuacji opóźnienia
- b) przedstawia kolejność zadań do wykonania
- c) umożliwia śledzenie kamieni milowych projektu
- d) **zawiera szczegółowe opisy zadań do wykonania**

Komentarz eksperta: Wykres Gantta jest graficzną techniką planowania i kontroli umożliwiającą porównanie faktycznego i planowanego przebiegu prac. Umożliwia on prezentację rozpoczęcia i zakończenia wszystkich czynności obejmujących projekt, przedstawia zdarzenia następujące po sobie, jak i te, które wykonywane są równolegle. Jest on także używany do monitorowania postępu projektu i ustalenia miejsc powstawania problemów. Na wykresie Gantta linie poziome oznaczają zadania, a linie pionowe czas ich realizacji. Zaznaczane są na nim również kamienie milowe (szczególnie ważne zdarzenia w harmonogramie), nie ma natomiast szczegółowych opisów zadań.

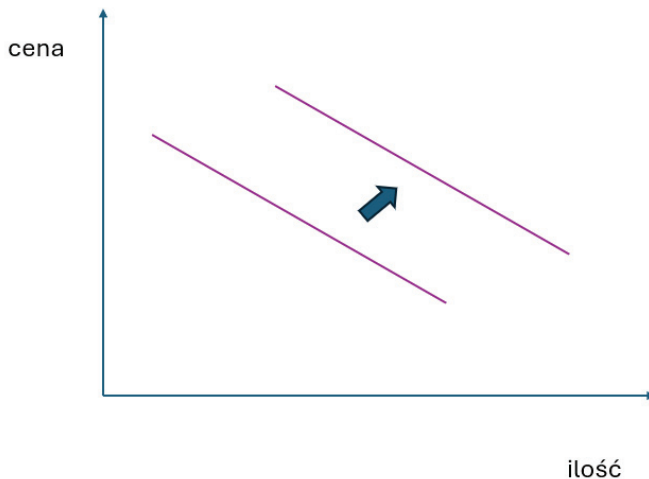
28. (2 pkt) Wskaż ryzyko zewnętrzne związane z organizacją przeglądu amatorskich teatrów szkolnych:

- a) brak motywacji członków zespołu projektowego
- b) niewłaściwe zarządzanie budżetem projektu
- c) wystąpienie problemów technicznych w trakcie trwania festiwalu
- d) **zmiany przepisów prawnych związanych z organizacją imprezy masowej**

Komentarz eksperta: Ryzyko zewnętrzne pochodzi spoza organizacji, jest niezależne od jej działań i organizatorzy projektu nie mają na nie wpływu. Taki charakter mają zmiany przepisów prawnych, np. związanych z organizacją imprezy masowej.

Odpowiedzi nieprawidłowe (a, b, c) związane są z ryzykiem wewnętrznym, czyli takim, które obejmuje obszar kontroli organizatorów projektu (motywacja dotyczy bezpośrednio podejścia zespołu projektowego do projektu, niewłaściwe zarządzanie budżetem wynika z błędów organizatorów, organizatorzy mają także wpływ na odpowiednie dobranie i zabezpieczenie sprzętu technicznego, który wykorzystywany będzie przez nich podczas wydarzenia).

29. (2 pkt) Na rysunku przedstawiono zmianę popytu na dobro A.



Który z czynników nie mógł mieć wpływu na przedstawioną sytuację:

- a) wzrost dochodów konsumentów
- b) wzrost liczby ludności
- c) wzrost preferencji konsumentów odnośnie zakupu dobra A
- d) zmiana ceny dobra A**

Komentarz eksperta: Popyt konsumpcyjny jest relacją między ceną dobra a jego ilością, którą konsumenci są skłonni i są w stanie nabyć w danym czasie przy założeniu, że inne czynniki wpływające na popyt pozostają bez zmian (*ceteris paribus*).

We wskazanym przypadku wzrost dochodów konsumentów, wzrost liczby ludności oraz wzrost preferencji konsumentów odnośnie zakupu dobra A są czynnikami, które doprowadzają do zwiększenia popytu (co obrazuje przesunięcie całej krzywej popytu). Zmiana ceny dobra spowodowałaby jedynie zmianę wielkości popytu (inny punkt na krzywej – a nie przesunięcie całej krzywej popytu).

30. (2 pkt) Tendencja do przypisywania osobom atrakcyjnym pozytywnych cech to efekt:

- a) aureoli**
- b) niedostępności
- c) Veblena
- d) zakotwiczenia

Komentarz eksperta: Psychologiczna tendencja do automatycznego przypisywania cech osobowościowych na podstawie pierwszego wrażenia to efekt aureoli. Osobom atrakcyjnym przypisujemy cechy pozytywne, nieatrakcyjnym – negatywne.

Efekt zakotwiczenia to tendencja do opierania decyzji na pierwszej napotkanej informacji (zakotwiczeniu).

Efekt niedostępności opiera się na założeniu, że ograniczona dostępność zwiększa atrakcyjność oferty.

Efekt Veblena to paradoks ekonomiczny, w którym popyt na dobra luksusowe rośnie wraz ze wzrostem ich ceny.

31. (2 pkt) Który z poniższych mierników w najbardziej obiektywny sposób pozwoli porównać gospodarki różnych państw:

- a) dochód narodowy
- b) PKB per capita w parytecie siły nabywczej**
- c) PKB per capita
- d) PKB

Komentarz eksperta: Produkt krajowy brutto (PKB) to jeden z podstawowych mierników opisujących wielkość gospodarki. Zbiorcza wielkość produktu wytworzonego w gospodarce nie daje jednak możliwości porównań.

Dochód narodowy jest to miara produkcji wytworzonej w danym czasie za pomocą czynników produkcji należących do obywateli danego kraju, a przez to wykluczająca znaczną część kapitału zagranicznego pracującego w gospodarkach państw.

PKB per capita to wartość produktu krajowego brutto podzielona przez liczbę mieszkańców, co pozwala na porównanie poziomu bogactwa obywateli różnych państw.

Obiektywny sposób porównania różnych gospodarek zapewnia PKB per capita w parytecie siły nabywczej ze względu porównanie cen sztywno ustalonego koszyka towarów i usług w różnych państwach w tym samym czasie, wyrażonych w walutach tych państw. Daje to możliwość sprowadzenia wytwarzanego produktu do wspólnego mianownika jakim jest określona siła nabywcza w poszczególnych państwach.

32. (2 pkt) Współczynnik Giniego w ekonomii pozwala mierzyć:

- a) **nierówność dochodów**
- b) realne PKB
- c) stabilność pieniądza
- d) zmienność cen

Komentarz eksperta: Współczynnik Giniego to w ekonomii miara stopnia nierówności dochodowych. Należy interpretować go w ten sposób, że im jest wyższy, tym nierówności w dochodach w danym kraju są większe.

33. (2 pkt) Technika kanapki wykorzystywana w konstruktywnej krytyce polega na:

- a) **opakowaniu krytyki w pozytywne stwierdzenia zgodnie ze schematem: pozytywna informacja na początku, sformułowanie zastrzeżeń, pozytywna informacja na końcu**
- b) podzieleniu krytycznego stanowiska na mniejsze części i przedstawienie kolejnych dopiero, gdy wcześniejsze zostaną zrozumiane
- c) ułożeniu krytycznego stanowiska od najbardziej krytycznych sformułowań do najmniej krytycznych
- d) ułożeniu krytycznego stanowiska od najmniej krytycznych sformułowań do najbardziej krytycznych

Komentarz eksperta: Technika kanapki to metoda przekazywania konstruktywnej krytyki, którą stosuje się, żeby była ona łatwiejsza do przyjęcia. Pozytywny komunikat poprzedza i następuje po sformułowaniu zastrzeżeń, co w swoim układzie przypomina kolejne warstwy kanapki.

34. (2 pkt) Demokratyzacja IT polega na włączeniu pracowników jednostek biznesowych przedsiębiorstwa:

- a) w decyzje inwestycyjne w obszarze technologii usprawniających efektywność organizacyjną przedsiębiorstwa
- b) w decyzje dotyczące wejścia przedsiębiorstwa z usługami lub produktami technologicznymi na nowe rynki zbytu
- c) **w tworzenie rozwiązań informatycznych wykorzystywanych w ich codziennej pracy**
- d) w tworzenie kodeksu etycznych zastosowań nowoczesnych technologii w biznesie

Komentarz eksperta: Demokratyzacja IT odnosi się do podejścia, w którym osoby z jednostek biznesowych (bez udziału działu IT lub z jego minimalnym zaangażowaniem) tworzą rozwiązania informatyczne wykorzystywane w ich codziennej pracy. Demokratyzacja wynika z włączenia nowych grup pracowników do projektowania i tworzenia rozwiązań informatycznych.

35. (2 pkt) Efekt w zarządzaniu czasem, który polega na tym, że po każdym rozproszeniu uwagi, nawet krótkotrwałym, potrzeba czasu, aby ponownie osiągnąć pełne skupienie i efektywność w pracy, to efekt:
- a) Eisenhowera
 - b) Pareto
 - c) piły**
 - d) właściwego delegowania zadań

Komentarz eksperta: Efekt piły polega na tym, że człowiek oderwany od wykonywania danego zadania nawet na chwilę, potrzebuje dodatkowego czasu na powrót do niego i ponowne skupienie uwagi. Macierz Eisenhowera to narzędzie do zarządzania zadaniami. Zasada Pareto to zależność występująca pomiędzy nakładami i efektami. Właściwe delegowanie zadań nie odnosi się do przedstawionego w pytaniu problemu.

36. (2 pkt) Do jakiej kategorii w klasyfikacji postaw wobec pieniędzy zaliczają się osoby podchodzące do finansów w sposób racjonalny, wyważony i instrumentalny? Cechują się one dużą dojrzałością finansową i stale poszerzają swoją wiedzę na temat dysponowania pieniędzmi.
- a) negujący znaczenie pieniędzy
 - b) niespokojni wielbiciel
 - c) niezaangażowani hedoniści
 - d) refleksyjni zarządcy**

Komentarz eksperta: Refleksyjni zarządcy to osoby bardzo rozsądne w postrzeganiu pieniędzy. Planują i kontrolują wydatki, unikają pożyczek czy kredytów, by nie zależeć finansowo od nikogo. Dodatkowo nie wykorzystują pieniędzy do wywierania wpływu na innych.

Negujący znaczenie pieniędzy nie działają w sposób racjonalny, odrzucając pieniądze jako zło samo w sobie.

Niespokojnych wielbicieli nie cechuje natomiast wyważony stosunek do pieniędzy, gdyż są one dla nich źródłem kontroli nad innymi.

Niezaangażowani hedoniści pieniądze traktują jedynie jako środek do sprawiania sobie przyjemności. Nie oszczędzają ani nie inwestują, więc nie można opisać tej postawy jako dojrzałej.

37. (2 pkt) Które z działań nie opisuje innowacji stopniowej:
- a) modyfikacja istniejących rozwiązań
 - b) nowe wykorzystanie znanych technologii
 - c) usprawnienie sposobu dystrybucji towaru
 - d) zastąpienie istniejących rozwiązań**

Komentarz eksperta: Innowacja stopniowa to nowy produkt, usługa lub technika modyfikująca dotychczasowe produkty, usługi lub techniki. Tak więc, działania a), b), c) opisują innowacje stopniowe. Na drugim końcu spektrum, ze względu na stopień zastąpienia, znajdują się innowacje radykalne. Polegają one na wprowadzeniu nowego produktu, usługi lub techniki, które całkowicie zastępują dotychczasowe. Odpowiedź d) opisuje innowację radykalną.

38. (2 pkt) W zarządzaniu projektami osoba korzystająca z efektów projektu to:
- a) beneficjent**
 - b) kierownik projektu
 - c) sponsor
 - d) wykonawca

Komentarz eksperta: Projektem kieruje kierownik projektu, który nadzoruje jego realizację. Sponsor projektu to ktoś, kto nie jest członkiem zespołu projektowego, ale wspiera go i ułatwia mu realizację zadań. Zazwyczaj rolę tę pełni osoba z wyższego kierownictwa organizacji, która jest osobiście zainteresowana powodzeniem projektu. Wykonawca to osoba, która koncentruje się na praktycznej realizacji zadania. Beneficjent to osoba czerpiąca korzyści z projektu lub inaczej mówiąc – korzystająca z beneficjum. Ten pochodzący z łaciny termin oznacza korzyści płynące z jakiegoś tytułu.

39. (2 pkt) Narzędziem ochrony własności intelektualnej stosowanym w handlu, służącym do identyfikacji produktów lub usług konkretnego przedsiębiorcy jest:
- a) patent
 - b) wzór przemysłowy
 - c) wzór użytkowy
 - d) znak towarowy**

Komentarz eksperta: Narzędziem ochrony własności intelektualnej stosowanym w handlu służącym do identyfikacji produktów lub usług konkretnego przedsiębiorcy jest znak towarowy. Znakiem towarowym może być każde oznaczenie, które da się przedstawić w sposób graficzny, jeżeli pozwala na odróżnienie towarów lub usług jednego przedsiębiorstwa od towarów lub usług innego przedsiębiorstwa. Patent to prawo do wyłącznego korzystania z wynalazku przez określony czas w sposób zarobkowy. Wzory, zarówno przemysłowe, jak i użytkowe, występują zazwyczaj w przypadku rozwiązań technicznych stosowanych w produkcji przemysłowej. Wzór przemysłowy chroni wygląd jako taki, natomiast dla wzoru użytkowego najważniejsze są cechy techniczne. Usługi mają charakter niematerialny. Jedynym narzędziem własności intelektualnej odnoszącym się do usług jest znak towarowy.

40. (2 pkt) Metoda kuli śnieżnej w spłacie długów gospodarstwa domowego polega na tym, by w pierwszej kolejności spłacać:
- a) najmniejsze długi, niezależnie od wysokości ich oprocentowania**
 - b) najniżej oprocentowane długi, niezależnie od ich wysokości
 - c) największe długi, niezależnie od wysokości ich oprocentowania
 - d) najwyżej oprocentowane długi, niezależnie od ich wysokości

Komentarz eksperta: Metoda kuli śnieżnej to sposób spłaty długów, który opiera się na stopniowym redukowaniu salda zadłużenia. Polega ona na zaangażowaniu swoich środków finansowych w pierwszej kolejności w spłatę najmniejszych zobowiązań przy jednoczesnym opłacaniu wymaganych rat większych długów. Kiedy najmniejszy dług zostaje spłacony, uwolnione środki są przekazywane na spłatę kolejnego najmniejszego długu, co tworzy efekt kuli śnieżnej. Oprocentowanie nie jest w przypadku tej metody kluczowym czynnikiem wyboru kolejności spłaty, gdyż celem jest jak najszybsze spłacenie i pozbycie się części zadłużenia.

41. (2 pkt) W zarządzaniu ryzykiem zawarcie umowy ubezpieczenia z wyspecjalizowaną instytucją (zakładem ubezpieczeń) jest przykładem:
- a) kontroli ryzyka
 - b) transferu ryzyka**
 - c) unikania ryzyka
 - d) zatrzymania ryzyka

Komentarz eksperta: Ryzyko to prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń (pozytywnych i negatywnych), które mogą mieć wpływ na osiągnięcie celów lub oczekiwanych rezultatów. Zarządzanie ryzy-

kiem to proces podejmowania decyzji i działań mających na celu osiągnięcie akceptowalnego poziomu ryzyka. Ubezpieczenie w zarządzaniu ryzykiem stanowi element zabezpieczenia, które przenosi ryzyko z ubezpieczonego, przedmiotu lub organizacji na ubezpieczyciela. Jest ono więc przykładem transferu ryzyka.

42. (2 pkt) Jak nazywa się system kontroli przepływu towarów poprzez fale radiowe, odczyt i zapis danych z wykorzystaniem specjalnych układów elektronicznych przytwierdzonych do nadzorowanych przedmiotów?
- a) CRM
 - b) RFID**
 - c) EKD
 - d) kod kreskowy

Komentarz eksperta: RFID jest skrótem angielskiej nazwy Radio-Frequency Identification, co oznacza identyfikację za pomocą fal radiowych. Dzięki tej technologii możliwy jest odczyt i przesył danych, a także elektroniczne zasilenie chipów, które te dane przechowują.

Kody kreskowe są graficzną prezentacją informacji i wymagają, aby skaner znajdował się w bezpośrednim polu widzenia kodu. Nie korzystają z technologii fal radiowych.

CRM to system zarządzania relacjami z klientami.

EKD to Europejska Klasyfikacja Działalności.

43. (2 pkt) Na wczorajszym zamknięciu notowań na GPW WIG20 uzyskał wartość:
- a) $<0; 1800$) pkt
 - b) $<1800; 2000$) pkt
 - c) $<2000; 2300$) pkt**
 - d) $<2300; \infty$) pkt

Komentarz eksperta: Indeks WIG20 jest obliczany od 16 kwietnia 1994 roku na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku GPW. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. Na dzień poprzedzający ten etap Olimpiady Przedsiębiorczości (17 grudnia) jego wartość podczas zamknięcia notowań mieściła się w przedziale 2000-2300.

44. (2 pkt) Wskaż zdanie prawdziwe dotyczące manipulacji:
- a) celem manipulacji jest skłonienie drugiej osoby do podjęcia decyzji sprzecznej z jej interesem**
 - b) manipulacja jest działaniem zabronionym przez prawo
 - c) skuteczna manipulacja jest korzystna, bo pozwala szybciej podjąć decyzję
 - d) w manipulacji obie strony odnoszą korzyści

Komentarz eksperta: Manipulacja jest formą wywierania wpływu. Jej celem jest skłonienie drugiej osoby do podjęcia decyzji sprzecznej z jej interesem. Jako forma wywierania wpływu na drugą osobę zakłada uzyskanie korzyści kosztem osoby manipulowanej. Jako taka manipulacja nie jest zabroniona przez prawo. Nie stanowi też skutecznego narzędzia podejmowania decyzji. Jako działanie nieuczciwe i możliwe do wykrycia, nie może zostać określone jako korzystny czynnik przyspieszający podejmowanie decyzji.

45. (2 pkt) Dzięki analizie makrootoczenia przedsiębiorstwo może określić:
- a) szanse i zagrożenia rozwojowe**
 - b) swoje mocne i słabe strony

- c) siłę oddziaływania swoich dostawców
- d) strategię działania najgroźniejszych konkurentów

Komentarz eksperta: Makrootoczenie to otoczenie, na które pojedyncze przedsiębiorstwo nie ma wpływu i musi się do niego dostosowywać. Pierwsze dwie odpowiedzi odnoszą się do analizy SWOT. W jej przypadku mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne. Wszystko, co dzieje się w makrootoczeniu stanowi szanse i zagrożenia rozwojowe dla przedsiębiorstwa, ale nie jest jego własną mocną lub słabą stroną. Siła oddziaływania dostawców i strategia działania konkurentów nie są elementami analizy makrootoczenia, gdyż stanowią element otoczenia konkurencyjnego obejmującego podmioty z bezpośredniego otoczenia firmy wpływające na jej możliwości obsługi rynków.

46. (2 pkt) Ramy regulacyjne dla rozwoju, wdrażania i użytkowania sztucznej inteligencji na terenie Unii Europejskiej zostały określone w Rozporządzeniu o sztucznej inteligencji (AI Act). AI Act został opublikowany w:
- a) styczniu 2020 roku
 - b) czerwcu 2022 roku
 - c) sierpniu 2023 roku
 - d) lipcu 2024 roku**

Komentarz eksperta: Rozporządzenie o sztucznej inteligencji (AI Act) zostało opublikowane w dzienniku urzędowym Komisji Europejskiej 12 lipca 2024 roku. Ten kluczowy dokument określa ramy regulacyjne dla rozwoju, wdrażania i użytkowania sztucznej inteligencji na terenie Unii Europejskiej.

47. (2 pkt) Na rynku wolnokonkurencyjnym funkcja popytu na dobro A wynosi $QD = 1250 - 2P$, a funkcja podaży $QS = 650 + 3P$, gdzie P to cena, QD – wielkość popytu, a QS – wielkość podaży. Ceną równowagi na rynku dobra A jest:
- a) 120**
 - b) 240
 - c) 1700
 - d) 2000

Komentarz eksperta:

$$QD = 1250 - 2P$$

$$QS = 650 + 3P$$

Chcemy obliczyć cenę wtedy, gdy na rynku panuje równowaga, a więc gdy popyt = podaż.

$$QD = \text{popyt}, QS = \text{podaż}$$

Podstawiając odpowiednie symbole z treści pytania:

$$QD = QS \text{ (równowaga rynkowa)}$$

Podstawiamy do wzoru

$$1250 - 2P = 650 + 3P$$

Następnie rozwiązujemy powstałe równanie:

$$1250 - 650 = 3P + 2P$$

$$600 = 5P/5$$

$$P = 120$$

Cena (P) równowagi na rynku dobra wynosi 120.

48. (2 pkt) System CRM należy do klasy systemów informatycznych wykorzystywanych w przedsiębiorstwach do:
- a) wsparcia procesu zarządzania relacjami z klientami**
 - b) wsparcia wykonywania procesów produkcyjnych
 - c) integracji procesów projektowania i wytwarzania produktów
 - d) kontroli procesów magazynowych

Komentarz eksperta: System CRM (ang. Customer Relationship Management) to system informatyczny, który automatyzuje i wspomaga procesy zarządzania relacjami z klientami. Wsparcie procesów produkcyjnych zapewniają systemy klasy ERP, a kontrolę procesów magazynowych SMC. Integracja procesów projektowania i wytwarzania to domena systemów CAD/CAM.

49. (2 pkt) Indeks DESI podsumowuje:
- a) wyniki państw europejskich w zakresie technologii cyfrowych**
 - b) zmiany kursu spółek nowych technologii na GPW
 - c) innowacyjność technologiczną przedsiębiorstw z krajów UE
 - d) zmiany kursu spółek związanych z AI na giełdzie w Nowym Jorku

Komentarz eksperta: Indeks DESI (ang. Digital Economy and Society Index – Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego) powstał w 2014 roku. Został stworzony na zlecenie Komisji Europejskiej jako narzędzie monitorujące wskaźniki postępu cyfrowego państw członkowskich UE.

50. (2 pkt) W akronimie SMACIT, który określa technologie kluczowe w transformacji cyfrowej, litera C odpowiada technologiom:
- a) telefonii komórkowej
 - b) analityki
 - c) chmury**
 - d) mediów społecznościowych

Komentarz eksperta: SMACIT to skrót obejmujący pojęcia takie jak Social (społecznościowe), Mobile (mobilne), Analytics (analityka), Cloud (chmura), Internet of Things (internet rzeczy) i Artificial Intelligence (sztuczna inteligencja) i stanowi podstawę wdrażania transformacji cyfrowej w przedsiębiorstwach.